

Technische vraag

Door	R. Merks (SP)	Portefeuillehouder	K. van Rooij
Kopie aan	Raad (via griffie)		
Volgnummer	25-040		
Zaaknummer	2841977		
Datum	Datum antwoord	Bijlage(n)	
16 mei 2025	21 mei 2025		
Onderwerp	Deelname experiment nieuw stembiljet gemeenteraadsverkiezingen 2026		

Beste heer Merks,

Uw vragen van 16 mei 2025 kunnen wij als volgt beantwoorden:

1. Waar is terug te vinden dat bij stemmen op enkel een partij (en dus niet op een kandidaat) deze stem naar de lijsttrekker gaat en dus geldig is?

In de Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten is in artikel 3 lid 2 bepaald op welke onderdelen van de kieswet bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld kunnen worden die afwijken van de kieswet. Een van de artikelen waarop afgeweken mag worden is artikel J 26. Dit artikel beschrijft de wijze waarop een geldige stem wordt uitgebracht. Ook mag afgeweken worden van artikel N 7, de wijze waarop de geldigheid van een stem wordt beoordeeld.

In het Tijdelijk experimentenbesluit nieuwe stembiljetten is in artikel 7 opgenomen dat in afwijking van artikel J 26 eerste lid van de Kieswet de kiezer stemt door op het stembiljet:

1. een wit stipje, geplaatst vóór de lijst waartoe de kandidaat van zijn keuze behoort, rood te maken; en vervolgens
2. een wit stipje, geplaatst vóór het nummer van de kandidaat van zijn keuze op die lijst, rood te maken.

Artikel 9 Tijdelijk experimentenbesluit nieuwe stembiljetten beschrijft de In afwijkingen op artikel N 7 van de kieswet. In het vierde lid staat het volgende beschreven:

Onverminderd het derde lid geldt een stem als uitgebracht op de eerste kandidaat van een lijst indien:

a. *de kiezer wél het witte stipje, geplaatst vóór een lijst, geheel of gedeeltelijk rood heeft gemaakt, maar geen wit stipje, geplaatst vóór een kandidaatsnummer, geheel of gedeeltelijk rood heeft gemaakt; en*

b. *ondubbelzinnig blijkt dat de kiezer niet op een andere kandidaat heeft willen stemmen.*

Uit dit artikel blijkt dat alleen het rood maken van het stipje voor de lijst als een stem moet worden beoordeeld als een stem op de eerste kandidaat van een lijst. Deze waarborg is ingebouwd zodat er altijd een stem naar een kandidaat gaat en er uitdrukkelijk geen partijstem wordt geïntroduceerd. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft hier in een brief aan de Tweede Kamer in mei 2022¹ toelichting op gegeven.

Met vriendelijke groet,

K. van Rooij

1

https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20220530/brief_van_de_minister_van_bzk_naar_2/f=y.pdf